

Rapport Statusvurdering

Kommune: Tranøy

Fylke: Troms

Dato: 10. januar 2014

Deltakere:

Rolle:	Navn:
Rådmann	Alf Rørbakk
Ordfører	Odd Arne Andreassen
Plan- og næringsleder	Audun Sivertsen
Prosjektleder småkommuneprosjektet	Inger Andreassen
Nasjonalparkforvalter ansatt i Fylkesmannen Troms	Ingve Birkeland
Distriktssenterets representant	Aina Sofie Brox
Fylkeskommunens representant	Vigdis Nilsen
Forsker	Anne Katrine Normann

Del 2: Statusvurdering

Offentlig

(max 2 sider foruten tabellen)

Tranøy er en havbrukskommune, og det er noen store solide bedrifter her. Kulturlivet er rikt, og det er årlig flere kulturfestivaler.

Tranøy har hatt stor fraflytting, og har måttet gjort en del omstillinger og omorganiseringer som følge av dårligere kommuneøkonomi og endrede rammebetingelser. Det er en kommune som har laget mange planer, men som har problemer med å få dem iverksatt. Småkommunemidlene er kjærkomne for å fortsette med plan- og utviklingsarbeid. Det er ansatt en person for å drive samfunnsutviklingsarbeidet, hun har lang fartstid både i privat og offentlig virksomhet og kjenner Tranøy godt. Planer er grunnlaget for alt, og innbyggerne er avhengig av planer. Tranøy er blitt mer bevisst på verdien av tverrfaglig jobbing og at etater snakker sammen og holder hverandre oppdatert, de ser at det er nødvendig og kompetansehevende. Politikere og administrasjon jobber godt sammen, blant annet fordi de i 2007 var på økonomistyringskurs i fellesskap, og har nå en felles forståelse av kommuneøkonomien.

Oppsummering av utfordringene

(Forskernes bearbeidelse og systematisering av data)

Det er utfordrende å sette planer ut i livet.

Tranøy består av flere bygder, og det kan være mye uenighet og konflikter bygdene i mellom, og det går på bekostning av fellesskapet og det å drive utvikling sammen. Selv om frivillig sektor gjør en viktig jobb, oppfattes det som vanskelig å engasjere innbyggerne i en del tema relatert til samfunnsutvikling. Det er en del krefter som jobber mot nye ideer, men i Tranøy har man etter hvert fått god erfaring med å dra med seg positive uformelle ledere.

	Gode på	Utfordringer	Planer	Skala score
Ledelse	Motivasjonen er høy. Man er gode på planlegging. Man er bevisst betydningen av planlegging. Frivillig sektor gjør mye positivt i kommunen. Prøver å støtte opp	Kommunen anses ikke som en naturlig samarbeidspartner for næringsliv og frivillig sektor. Avstand mellom kommuneadministrasjon og politikere i utviklingstenkning, selv om de har felles	Skal nedsette en arbeidsgruppe for utviklingsarbeidet. Ressurspersoner skal kartlegges. Finne ut hvordan man kan mobilisere innbyggermedvirkning.	

	om næringslivsinitiativ, er rask saksbehandler.	forståelse av områder som økonomi. Politikk får fort forvaltningsfokus på bekostning av utvikling.		
Kompetanse	Høy kompetanse på kommunehuset. Mange ressurspersoner i kommunen. Med i velfungerende interkommunalt samarbeid.	Hvordan ta i bruk kompetansen. Kartlegge hvem som kan hva, og hvem som kan bidra i utviklingsarbeidet. Janteloven – vanskelig å komme inn som «ny» for å ta del i koordinering av frivillighetsarbeid.		
Økonomi	God felles forståelse av økonomi og økonomistyring. Småkommunemidler positivt for utviklingsarbeid.	Stram økonomi. Vanskelig å få innbyggernes forståelse for nedskjæringer og omprioriteringer, de er vant til godt tjenestetilbud. Mangel på risikovillig kapital.		
Tid og energi	Tid er satt av til utviklingsarbeidet, ansatt en person til å koordinere arbeidet. Høyt energinivå og stor vilje.	Stram kapasitet på kommunehuset.	Bli mer bevisst på å få med positive uformelle ledere, frivillige, ildsjeler.	
Kultur	Omstillingsdyktig, når det dukker opp et problem som skal løses, settes gode krefter og kreativitet i sving. Vilje og kompetanse.	Drar i forskjellige retninger. Jantelov. Pga. manglende gjennomføring av planer og stram økonomi er det ofte «dag-til-dag»-løsninger som preger drift.		
Utviklingskapasitet	--	--	--	

Utviklingsledelse

Våre vurderinger

Tranøy har opplevde mangeårig fraflytting og tilhørende reduserte inntekter og behov for omstilling. Det er kompetente folk, men det kan virke som om det er viss resignert skepsis til hva man kan foreta seg, gitt den stramme kommuneøkonomien og den stadige flyttestrømmen vekk fra kommunen. Småkommuneprosjektet gir nye muligheter, gir mulighet til å tenke fremover og koordinere gode krefter. Det er forventninger til prosessen på kommunehuset, men man vet at det er krefter som vil

trekke i motsatt retning. Det er bevissthet at man må få det som er mot utviklingsarbeidet til å bli medspillere, man vet ikke enda hvilke grep som skal til. Det er nettopp tilsatt en koordinator for småkommunemidlene, og arbeidet skal i gang snart. Tranøy samarbeider med Berg om stedsutviklingsanalyse. Bygdene i Tranøy er spredt, så formidling og medvirkning er et logistisk spørsmål. Hjemmeside og sosiale medier er en måte å formidle på.

Kulturlivet i Tranøy er godt. Blant annet er Art Senja en organisasjon med flere kunsthåndverkere som kan leve av kunsten sin. Det arrangeres flere årlige festivaler som er godt besøkt. Næringslivet i Tranøy har bidratt med en del til kommunen (klatrevegg, kunstgressbane), og man vil finne måter å få næringslivet mer aktiv med i utviklingsarbeidet.

Utviklingskompetanse

Våre vurderinger

Det er god utviklingskompetanse på kommunehuset i Tranøy, og det er mange ressurspersoner i kommunen. Kartleggingen av kompetansen er et viktig skritt videre i utviklingsarbeidet. De er opptatt av kompetanseheving, og nevner er prosessledelseskurs i regi av Fylkeskommunen som har vært nyttig. Også for nettverksbygging. Det er mye kompetanse også i frivillig sektor. Krefter som motarbeider utviklingsarbeidet kan også bli en kompetanse, hvis man finner en felles plattform, en møteplass for felles forståelse av samfunnsutviklingen.

Utviklingsøkonomi

Våre vurderinger

Kommuneøkonomien er dårlig, og det er mange utfordringer. Men det er god kompetanse på økonomistyring. Tranøy kom ut av Robeklista i 2010. Risikovillig kapital er mangelvare.

Tid

Våre vurderinger

Mangel på tid og kapasitet henger sammen. Småkommunemidlene avhjelper dette, og det er satt av tid til å drive planlegging for utvikling.

Utviklingskultur

Våre vurderinger

Det virker å være en resignasjon over de negative kreftene som jobber mot samfunnsutviklingen, og dette henger sammen med konflikt, eller mangel på samarbeid, mellom bygdene i Tranøy. Kommunen er inkluderende på den måten at de har tatt i mot flyktninger og innvandrere, og fått til løsninger drevet frem av aktuelle problemstillinger. Det er mye god energi i Tranøy, for eksempel de flere årlige festivalene, og viljen på kommunehuset i å drive frem samarbeidsplattformer og en planleggingskultur.

Utviklingskapasitet

Våre avsluttende vurderinger

Det er ikke mangel på motivasjon og energi for å drive utviklingsarbeid i Tranøy. Distriktssenteret kan bidra med kunnskap blant annet relatert til medvirkningsprosesser. Distriktssenteret kan være med i en overordnet gruppe i utviklingsarbeidet, og være med på møter via, for eksempel, Skype.

Del 3: Fakta om kommunen

offentlig

Kommune 1927 Tranøy

Samfunnsutviklingen sier noe om behovet for og eventuelt resultatene av utviklingskapasiteten i området det er snakk om. Befolkningsutvikling er et enkelt men samtidig kompliserte mål på samfunnsutvikling fordi det skjuler fødselstall, dødsfall og inn- og utflytting av både barn og voksne. Det er ofte bedre å fokusere på endringer i antall personer i produktiv alder, dvs. den delen av befolkningen som deltar i arbeidslivet, får barn, flytter mest osv.

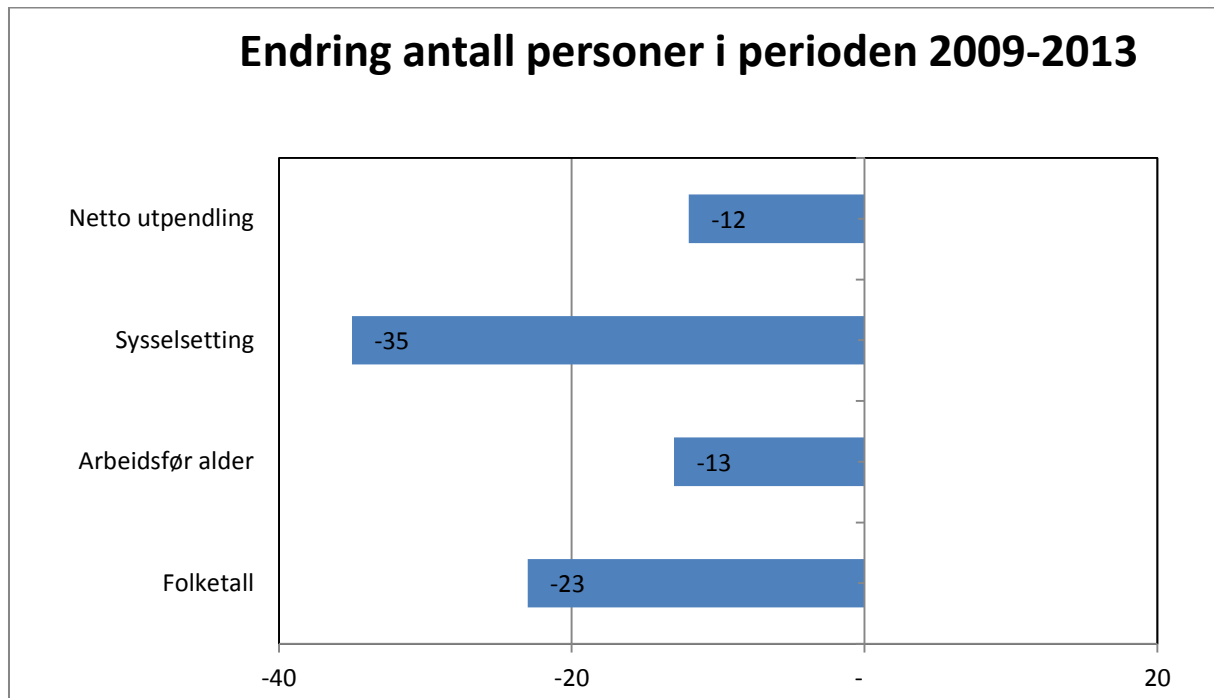
Grunnlagstabell 1927 Tranøy: Ulike mål og indikatorer for samfunnsutvikling (Kilde: www.ssb.no)

	2009	2010	2011	2012	2013	Endring 2009- 2013	Endring 2009- 2013	Årlig endring 2009- 2013	Årlig endring 2011- 2013
Folketall	1 537	1 552	1 538	1 524	1 514	-23	-1,5 %	-0,3 %	-0,3 %
Arbeidsfør alder	1 109	1 111	1 103	1 093	1 096	-13	-1,2 %	-0,2 %	-0,1 %
Sysseletting	529	543	476	458	494	-35	-6,6 %	-1,4 %	0,7 %
Innpendling	139	150	126	132	153	14	10,1 %	1,9 %	4,0 %
Innpendlingsandel	26,3 %	27,6 %	26,5 %	28,8 %	31,0 %	4,7 %			
Utpendling	332	315	325	336	334	2	0,6 %	0,1 %	0,5 %
Utpendlingsandel	46,0 %	44,5 %	48,1 %	50,8 %	49,5 %	3,5 %			
Yrkesaktive	722	708	675	662	675	-47	-6,5 %	-1,3 %	0,0 %
Arbeidsledige	9	15	17	19	14	5	55,6 %	9,2 %	-3,8 %
Arbeidsstyrke	731	723	692	681	689	-42	-5,7 %	-1,2 %	-0,1 %
Yrkesdeltakelse	65,9 %	65,1 %	62,7 %	62,3 %	62,9 %	-3,1 %			
Sysseletting fordelt på hovednæringer									
Landbruk	24	23	19	19	22	-2	-8,3 %	-1,7 %	3,0 %
Fisk	72	101	80	89	117	45	62,5 %	10,2 %	7,9 %
Industri	57	48	41	38	37	-20	-35,1 %	-8,3 %	-2,0 %
Bygg/anlegg	26	23	22	23	24	-2	-7,7 %	-1,6 %	1,8 %
Privat tjenesteyting	130	132	100	95	98	-32	-24,6 %	-5,5 %	-0,4 %
Off. tjenesteyting	220	216	214	194	196	-24	-10,9 %	-2,3 %	-1,7 %

- Sysselettingstall og pendlingstall pr 4. kvartal året før for personer 15-74 år (arbeidsfør alder).
- Sysseletting er lik antall personer med arbeidssted i kommunen.
- Innpendling er antall personer med arbeidssted i kommunen og som bor utenfor kommunen.
- Innpendlingsandel = Innpendling/syseletting.
- Utpendling er antall personer med bosted i kommunen men arbeidssted utenfor kommunen.
- Yrkesaktive er antall personer med bosted i kommunen med arbeidssted i/utenfor kommunen.
- Arbeidsledige er antall helt ledige personer i gjennomsnitt året før 1.1.
- Arbeidsstyrke er yrkesaktive pluss arbeidsledige.
- Utpendlingsandel = Utpendling/Yrkesaktive.
- Yrkesdeltakelse er lik Arbeidsstyrke/Arbeidsfør alder.
- Folketallet øker med om lag 1 % pr år i Norge

- Yrkesdeltakelsen i Norge har sunket fra 73,1 % i 2009 til 70,4 % i 2013.

Nedenfor viser vi en enkel presentasjon av sentrale resultater i grunnlagstabellen på forrige side.

1927 Tranøy: Samfunnsutvikling i perioden 2009-2013.

Netto utpendling er her Utpendling minus Innpending.

Vi ser at sysselsettingen har gått ned med 35 personer mens netto utpendling har gått ned med 12 personer i perioden. Dette gir isolert sett 47 færre personer i arbeidsfør alder.

Samlet for arbeidsfør alder, er det en reduksjon på 13 personer. Det betyr at det er en økning på 34 i antall personer som ikke i deltar i arbeidslivet blant personer i arbeidsfør alder. Yrkesdeltakelsen går med andre ord ned. Dette kan vises å ha sammenheng med vekst på 9 personer blant ungdom/ynge voksne i alderen 15-24 år, vekst på 16 personer i aldersgruppen mellom 65 og 74 år, begge grupper med lavere yrkesdeltakelse enn øvrige deler av arbeidsfør befolkning, og noe økt arbeidsledighet.

Folketallet går ned med 23 personer i perioden. Her kan det vises at det har blitt 8 flere eldre over 75 år mens barn under 15 år har blitt redusert med 18 i perioden.